

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร)
THE DEVELOPMENT GUIDELINES OF TEACHER COMPETENCIES IN
WAT PHRONGMADUA (SRIWITTAYAKORN) SCHOOL

ทิวตต์ เทียนศิริ¹

TIWAT TIANSI RI

มัทนา วังถนอมศักดิ์²

MATTANA WANGTHANOMSAK

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) สมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) และ 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ประชากร คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูตามแนวคิดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. สมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด
2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ควรดำเนินการ ดังนี้
 - 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองและเข้าร่วมการชุมนุมทางวิชาการ
 - 2) ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบงานของตนเองและอบรมสร้างความเข้าใจให้ครูได้รู้ขอบข่ายบทบาทหน้าที่ของงาน
 - 3) จัดกิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ให้ครูเกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
 - 4) กระตุ้นให้ครูดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดทำวิจัยอย่างเป็นระบบ
 - 5) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรและมีการประเมินเป็นระยะ และ
 - 6) ส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

คำสำคัญ : สมรรถนะของครู, โรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร)

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to find: 1) the teacher competencies in Wat Phrongmadua (Sriwittayakorn) School and 2) the development guidelines of teacher competencies in Wat Phrongmadua (Sriwittayakorn) School. The population used in this research were 24 teachers in Wat Phrongmadua (Sriwittayakorn) School. The research instruments were opinionnaire about teacher competencies based on concepts of the Office of the Basic Education Commission and semi-structured interview form. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The findings of this research were as follows;

1. The teacher competencies in Wat Phrongmadua (Sriwittayakorn) School in overall aspects were at the high level, except teacher's ethics and integrity was at the highest level.

2. The development guidelines of teacher competencies in Wat Phrongmadua (Sriwittayakorn) School were as follow: 1) encourage and support teachers to develop themselves and participate in academic meeting, 2) encourage teachers to participate in designing their own work and provide training to make understanding for teachers to know the scopes of their roles and responsibilities, 3) arrange activities to create interaction for teacher to cooperate and participate in their work, 4) encourage teachers to carry out analysis, synthesize and make research systematically, 5) encourage curriculum development and periodic evaluation and 6) encourage teachers to interact with students' parents and participate in community activities.

Keywords : Teacher Competencies, WAT PHRONGMADUA (SRIWITTAYAKORN) SCHOOL

บทนำ

ในปัจจุบันแต่ละองค์กรได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญที่มีส่วนขับเคลื่อนให้คนในองค์กรมีการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์มีศักยภาพในการทำงานและปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ (ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์, 2563) สำหรับคนในสถานศึกษา นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ครู ถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาคนและขับเคลื่อนการศึกษาและจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีคุณภาพแก่นักเรียน (ประกอบและกาญจนา คุณารักษ์, 2563) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กำหนด

กรอบสมรรถนะของครู ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ สมรรถนะประจำสาย ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไปอย่างก้าวกระโดด ทำให้เกิดการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเปลี่ยนไป ทำให้ครูผู้สอนต้องมีการพัฒนาตนเอง ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการประเมินผลซึ่งล้วนเป็นส่วนหนึ่งในสมรรถนะของครู การพัฒนาสมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพของครู เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้มีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ พุทธิกรรม ทักษะที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสำเร็จ

โรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) เป็นหนึ่งในสถานศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้สถานศึกษาต้องปรับตัว ปรับบทบาทและปรับรูปแบบวิธีการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา ผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยในหลากหลายกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งหมายถึง ภาวะที่ผู้เรียนนั้นไม่มีสิ่งที่ควรที่จะได้เรียนรู้ หรือรู้แล้วตามระดับขั้นของตนเอง แต่ผู้เรียนไม่รู้ตามตัวชี้วัดระดับขั้นของตนเอง จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ปีการศึกษา 2565 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ที่ร้อยละ 60.77 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 (โรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ, 2566) ทั้งนี้อาจเกิดจากภาวะดังกล่าว จึงควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความสามารถในการรับมือและแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาอย่างยิ่ง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและเหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้น นอกจากนี้จากรายงานการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ได้กล่าวถึงครูผู้สอนบางส่วนมีพฤติกรรมการสอนไม่เป็นไปตามความคาดหวัง มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่ใช้สื่อและนวัตกรรมประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และไม่ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง รวมทั้งการไม่ใช้สื่อและนวัตกรรมใหม่ๆ (โรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ, 2565) ซึ่งล้วนเป็นความรับผิดชอบของครูผู้สอนที่ต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ หรือที่เรียกว่า สมรรถนะ เพื่อที่จะจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) เพื่อให้ทราบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อทราบสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ)
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ)

วิธีการวิจัย (Method)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 22 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน
2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสมรรถนะของครูตามคู่มือการประเมินสมรรถนะครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะหลัก 5 สมรรถนะ และสมรรถนะประจำสายงาน 6 สมรรถนะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือ 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น และ 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามสมรรถนะของครูตามกรอบแนวคิดการประเมินสมรรถนะของครูโดยผ่านกระบวนการตรวจสอบความตรงความเชื่อมั่นของเนื้อหาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แบบสัมภาษณ์ของการวิจัย ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ของการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามความคิดเห็น โดยการพิจารณาข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) น้อยที่สุดในสมรรถนะหลัก 3 ด้าน และ สมรรถนะประจำสายงาน 3 ด้าน มาเป็นประเด็นปัญหาในการสร้างข้อคำถามของการสัมภาษณ์และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์หาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %)

2. ในการวิเคราะห์สมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) สถิติที่ใช้ คือ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (1983)

3. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย (Results)

การวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร)

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) โดยภาพรวม

(N=24)

ด้าน	สมรรถนะของครู			
	สมรรถนะหลัก (X_1)	μ	σ	ระดับ
1	การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($X_{1.1}$)	4.19	0.40	มาก
2	การบริการที่ดี ($X_{1.2}$)	4.42	0.44	มาก
3	การพัฒนาตนเอง ($X_{1.3}$)	4.06	0.28	มาก
4	การทำงานเป็นทีม ($X_{1.4}$)	4.39	0.46	มาก
5	จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($X_{1.5}$)	4.63	0.42	มากที่สุด
	รวม	4.34	0.33	มาก
	สมรรถนะประจำสายงาน (X_2)			
1	การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($X_{2.1}$)	4.30	0.42	มาก
2	การพัฒนาผู้เรียน ($X_{2.2}$)	4.40	0.42	มาก
3	การบริหารจัดการชั้นเรียน ($X_{2.3}$)	4.42	0.44	มาก
4	การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($X_{2.4}$)	4.23	0.49	มาก
5	ภาวะผู้นำครู ($X_{2.5}$)	4.41	0.48	มาก
6	การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($X_{2.6}$)	4.36	0.57	มาก
	รวม	4.36	0.41	มาก
	ภาพรวม (X_{tot})	4.35	0.36	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.36$) ด้านสมรรถนะหลักในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.33$) ด้านสมรรถนะประจำสายงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.41$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สมรรถนะหลักอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.42$) และอยู่ที่ระดับมาก มี 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การบริการที่ดี ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.44$) การทำงานเป็นทีม ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.46$) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.40$) และการพัฒนาตนเอง ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.28$) และด้านสมรรถนะประจำสายงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.44$) ภาวะผู้นำครู ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.48$) การพัฒนาผู้เรียน ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.42$) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.57$) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.42$) และ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.49$) เมื่อพิจารณาในภาพรวมค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) มีค่า 0.36 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบข้อค่ามัธยเทศที่น้อยที่สุด 3 ด้าน ทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์และแนวทางการพัฒนามีดังต่อไปนี้

สมรรถนะหลัก

1. สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง มี 6 แนวทาง ได้แก่ 1.1) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองที่สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานตามความต้องการจำเป็นหรือตามแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน 1.2) ส่งเสริม ผลักดันให้ครูเข้าร่วมการชุมนุมทางวิชาการ เช่น อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ในสายวิชาหรืองานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งด้านภาษาและเทคโนโลยี 1.3) ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น ให้ครูเป็นผู้นำเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นผู้นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้เผยแพร่เอกสารชิ้นงานและสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการเรียนการสอน 1.4) ส่งเสริมการทบทวนวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ 1.5) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 1.6) กระตุ้นให้ครูวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนของตนเองและศึกษา หาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มี 4 แนวทาง ได้แก่ 2.1) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้มีส่วนร่วมในการออกแบบงานของตนเอง ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย และคอยติดตามผลการปฏิบัติ มีการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง 2.2) ส่งเสริม ปลุกฝังวัฒนธรรมองค์กรความเป็นเจ้าของงานและเปิดโอกาสให้ครูได้เลือกปฏิบัติงานที่ตรงตามความสนใจ 2.3) ส่งเสริม กระตุ้นประเมินตนเองเป็นระยะในงานที่ทำตามข้อตกลงของสถานศึกษาและให้ครูปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ 2.4) อบรมสร้างความเข้าใจให้ครูได้รู้ขอบข่ายบทบาทหน้าที่ของงาน มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพทั้งด้านงานสอนและงานพิเศษ

3. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม มี 4 แนวทาง ได้แก่ 3.1) มอบหมายงานในลักษณะกลุ่มจัดกิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ให้ครูเกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 3.2) แลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็นระหว่างเพื่อนร่วมงาน 3.3) สนับสนุนและกระตุ้นให้ครูเข้าร่วม/ส่งผลงานเป็นกลุ่ม 3.4) คอยสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน และเมื่อเกิดความขัดแย้งต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ สร้างความเข้าใจให้ครูเห็นประโยชน์จากความคิดที่แตกต่าง

สมรรถนะประจำสายงาน

1. สมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1.1) ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการทำวิจัย 1.2) กระตุ้นและติดตามให้ครูดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ 1.3) ส่งเสริมและกระตุ้นการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ มีการให้ความรู้และติดตามกระบวนการจัดทำวิจัยเป็นระยะ เสริมแรง ส่งเสริมให้ประกวดผลงานวิจัยของครูและให้มีการเผยแพร่ในโรงเรียน 1.4) จัดคลินิกที่ปรึกษางานวิจัยและสร้างเครือข่ายนักวิจัยแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. สมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มี 5 แนวทาง ได้แก่ 2.1) ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้มีการพัฒนาหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระยะ เช่น การประชุมวิชาการ ฝ่ายวิชาการขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตร 2.2) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองภายใต้ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้สื่อวัตกรรม การวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ 2.4) สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อและจัดหาเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2.5) จัดให้มีการประกวดสื่อและให้รางวัลเพื่อให้เกิดแรงกระตุ้นในการจัดทำสื่อที่มีคุณภาพ

3. สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มี 4 แนวทาง ได้แก่ 3.1) จัดกิจกรรม ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองอยู่เป็นระยะ เช่น กิจกรรมแม่เทียนพรรษา กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ 3.2) ให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผู้เรียนร่วมกัน 3.3) ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน 3.4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ) ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ) พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพครูซึ่งทางคุรุสภาได้กำหนดถึงมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดสมรรถนะของครูทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานการวางแผนการดำเนินงานของครูให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการพัฒนาตนเองเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธี บุรณะแพทย์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของครูอยู่ในระดับมาก

1.1 สำหรับด้าน สมรรถนะหลัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะหน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสมรรถนะของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 7 มาตรา 52 ซึ่งกล่าวไว้ว่า ให้กระทรวงกำกับและประสานให้สถาบันผลิตและพัฒนาครูให้มีความพร้อมในการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง และคุรุสภากำหนดให้การขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ “ทุกคนจะมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ต้องพัฒนา” ซึ่งทำให้ครูผู้สอนต้องมีการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับวิชาชีพและให้ความสำคัญกับการประเมินสมรรถนะมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร แปน้อย (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะหลักของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะหลักอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เมื่อเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.1.1 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีผลการวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ) มีการปฏิบัติตามหลักการและมีจรรยาบรรณวิชาชีพตาม ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ซึ่งกล่าวถึงผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีจรรยาบรรณ 5 หมวด ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ มาลัย (2562) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.1.2 ด้านการบริการที่ดี พบว่า มีผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ) มีความมุ่งมั่น ตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนและผู้ปกครอง มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา และให้ความร่วมมือกับ

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา ปานผา (2558) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักด้านการบริการที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1.3 การทำงานเป็นทีม พบว่า มีผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) มีการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอๆ ทั้งการจัดทำกิจกรรมภายในสถานศึกษาต่างๆ ทำให้เกิดสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ในการประชุมครูมีการแลกเปลี่ยนและคอยรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานอย่างเป็นกัลยาณมิตร และคอยให้ความร่วมมือกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพรรณ ธาระธง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1.4 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า มีผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานเป็นขั้นเป็นตอน มีการวางแผนการสอนอย่างเหมาะสมสำหรับผู้เรียน เสียสละเวลาส่วนตัวในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ งามกนก (2557) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาคุณภาพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออก จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1.5 ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า มีผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) มีความตระหนักและใส่ใจในการพัฒนาตนเองตามกรอบนโยบายของจรรยาบรรณวิชาชีพ อีกทั้งเป็นการเพิ่มพูนสมรรถนะของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อาทิ การใช้เทคโนโลยี การผลิตสื่อ เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับกับ Norfarahin and Mohd (2019) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูในการดำเนินการประเมินชั้นเรียนในการเรียนรู้ ได้กล่าวถึงสมรรถนะครูซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในโรงเรียน ครูจะต้องมีการเรียนรู้และแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลงานตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

1.2 สำหรับด้าน สมรรถนะประจำสายงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในฐานะครูผู้สอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นสายงานที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพซึ่งต้องมีมาตรฐานความรู้ สมรรถนะที่เกี่ยวข้องตามที่คุรุสากำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา ปานผา (2558) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะประจำสายงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน เมื่อเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.2.1 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่า มีผลการวิจัยโดยภาพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนวัดโพรงมะเต๊อ (ศรีวิทยากร) คอยจัดสภาพแวดล้อมภายในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด กฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน รวมทั้งพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี ผลเพิ่มพูน (2556) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะของครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2.2 ด้านภาวะผู้นำครู พบว่า มีผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนวัดโพรงมะเต๊อ (ศรีวิทยากร) คอยกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็น ให้คุณค่าและความสำคัญต่อความคิดเห็น สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน มีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองและเผยแพร่แก่ผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพรรณ ธะยะธง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักด้านภาวะผู้นำครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2.3 ด้านการพัฒนาผู้เรียน พบว่า มีผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนวัดโพรงมะเต๊อ (ศรีวิทยากร) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์โดยผ่านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและผ่านกิจกรรมโครงการภายในสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา ผิดคำ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2.4 ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนวัดโพรงมะเต๊อ (ศรีวิทยากร) จัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีการประเมินผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและแก้ปัญหาผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมซึ่งให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม อาทิ กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การร่วมระดมทุนเพื่อสนับสนุนสร้างอาคารโดม รวมทั้งการไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางชุมชนจัด อาทิ แห่เทียนพรรษา แห่ธงสงกรานต์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา ปานผา (2558) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สระบุรี จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะประจำสายงานด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2.5 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ฝ่ายบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีแผนการนิเทศ กำกับติดตามครูอย่างต่อเนื่องในเรื่องการจัดการเรียนรู้ และมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาประจำปี การศึกษาและนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษาถัดไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธี บุรณะแพทย์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะประจำสายงานด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2.6 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า มีผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) มีการวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจัดทำเป็นวิจัยชั้นเรียนอยู่เสมอ ซึ่งทางฝ่ายบริหารงานวิชาการได้กำหนดให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่องเพื่อเป็นการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนรวมทั้งพัฒนาสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา ผัดคำ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) เป็นพหุแนวทางซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) เป็นแบบพหุแนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) มีความกระตือรือร้นและแสวงหาโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้บริหารยังคอยสนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาครูเพื่อนำความรู้ ทักษะ ความสามารถ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สานิตา แดนโพธิ์ (2562) ได้ศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พูลประชาอุปถัมภ์) จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครู เป็นพหุแนวทาง เนื่องจากครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พูลประชาอุปถัมภ์) มีแนวทางจัดกิจกรรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมีแผนการนิเทศ กำกับติดตามครูอย่างต่อเนื่อง การมอบหมายงาน การกำกับติดตามงานและการส่งเสริมพัฒนาครูเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.1 สมรรถนะหลัก

2.1.1 ด้านการพัฒนาตนเอง คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเอง และเข้าร่วมการชุมนุมทางวิชาการ อาจเป็นเพราะจะทำให้ครูได้รู้จักกำหนดแผนในการพัฒนาตนเอง

ตามความสนใจเพื่อที่จะได้นำความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิทัศน์ หามนตรี (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูด้านการพัฒนาตนเองควรกำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องตอบสนองความต้องการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและจัดศึกษาดูงานตามหน่วยงานต่าง ๆ

2.1.2 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน คือ ส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการออกแบบงานของตนเอง และอบรมสร้างความเข้าใจให้ครูได้รู้ขอบข่ายบทบาทหน้าที่ของงาน อาจเป็นเพราะจะทำให้ครูจะได้รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในงานนั้นๆ มีความคิดสร้างสรรค์ในการได้วางแผน กำหนดเป้าหมายและปรับปรุงพัฒนางานที่ตนเองได้ออกแบบและทำเต็มความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้างและคณะ (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครปฐม จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องจัดโครงการเตรียมความพร้อมของครูก่อนเข้าปฏิบัติงานจริง พัฒนาความรู้และศักยภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และให้ครูมีโอกาสเรียนรู้เสริมสร้างทักษะของตนเองในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ

2.1.3 ด้านการทำงานเป็นทีม คือ จัดกิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ให้ครูเกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อาจเป็นเพราะจะทำให้ครูสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในด้านการทำงาน สามารถปรับตัวเข้าหากัน และเสริมแรงให้กำลังใจกันเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร แปน้อย (2564) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับครูทุกคนได้ร่วมคิดร่วมทำร่วมตัดสินใจเพื่อให้เกิดความสำเร็จ สร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันในเชิงบวกโดยให้ความสำคัญต่อครูทุกคน จัดกิจกรรมให้ครูได้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการทำงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

2.2 สมรรถนะประจำสายงาน

2.2.1 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน คือ กระตุ้นและติดตามให้ครูดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ และจัดทำวิจัยอย่างเป็นระบบ อาจเป็นเพราะจะทำให้ครูสามารถเข้าใจ สามารถวิเคราะห์งานในภาพรวม รวมทั้งสาเหตุของปัญหา นำมาจัดทำแผนการวิจัยและดำเนินกระบวนการวิจัยเพื่อนำผลมาใช้ในการดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rahman (2014) ได้ศึกษา สมรรถนะวิชาชีพ สมรรถนะการสอน และการปฏิบัติงานของครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่าเพื่อพัฒนาสมรรถนะเหล่านี้

ควรให้ความรู้ การฝึกอบรม การเปิดเวที การจัดทำตำรา การศึกษาต่อ การเพิ่มประสิทธิภาพจากผู้บริหาร การฝึกอบรมกลยุทธ์การสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.2.2 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระยะ อาจเป็นเพราะจะทำให้ครูสามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ และเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย มีการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ออกแบบการประเมินผลอย่างเหมาะสมและคอยปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Henny, Muhammad and Alfroki (2021) ได้ศึกษา การพัฒนาสมรรถนะของครูในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครู ได้แก่ การคัดเลือก การศึกษาและการฝึกอบรม การนิเทศการศึกษา การเรียนรู้งาน และการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของครูโดยปลูกฝังความมุ่งมั่นและให้รางวัลตามสมควร

2.2.3 ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน อาจเป็นเพราะจะทำให้ครูได้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ชุมชน ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สานิตา แดนโพธิ์ (2562) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พูลประชาอุปถัมภ์) จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมครูด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้นั้นควรส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาและคอยให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและองค์กรอื่น ๆ เพื่อการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง ผลักดันให้เข้าร่วมการประชุมทางวิชาการและเผยแพร่ผลงานของตนเองและสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย
3. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นลักษณะกลุ่มคอยสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน
4. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ

5. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาหลักสูตรและออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) เผยแพร่ออกไปและเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการและบุคคลที่มีความสนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1

2. ควรศึกษาสมรรถนะของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1

รายการอ้างอิง

ชนิษฐา ปานผา. (2558). “สมรรถนะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้างและคณะ. (2563). “แนวทางพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครปฐม.” วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี 17(2): 65-75.

นิทัศน์ หามนตรี. (2558). “การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.” วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 10(2): 177-185.

เนตรนภา ผัดคำ. (2561). “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.” วารสารสังคมศาสตร์วิจัย 9(2): 66-84.

บังอร แบน้อย. (2564). “แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3.” วารสารสารสนเทศ 20(2): 2.

ประกอบและกาญจนา คุณารักษ์. (2563). อนาคตภาพการศึกษาไทยยุค 4.0. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ. (2565). รายงานการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. นครปฐม: โรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ.

- _____. (2566). “รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565. นครปฐม: โรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ.
- วารุณี ผลเพิ่มพูล. (2556). “การศึกษาสมรรถนะของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3.” **วารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี** 2(2): 62-73.
- วิไลวรรณ มาลัย. (2562). “สมรรถนะหลักตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.” **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์** 7(2): 109-118.
- ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์. (2563). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- सानิตา แดนโพธิ์. (2562). “สมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พลประชาอุปถัมภ์).” **วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร** 10(1): 703-714.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุธี บุรณะแพทย์. (2557). “สมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี**.
- สุเมธ งามนก. (2557). “การศึกษาคุณภาพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” **วารสารศึกษาศาสตร์** 25(3): 75-86.
- สุภาพรรณ ะยะธง. (2562). “การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา**.
- Best, John W. (1983). **Research in Education**. 4th ed. Englewood cliffs : Prentice Hall, Inc.
- Henny Oktarina, Muhammad Kristiawan and Alfroki Martha. (2021). “Teacher Competency Development In The Digital Era.” **Jurnal Pendidikan Tambusai** 5(2): 5149-5155.
- Mardia Hi. Rahman. (2014). “Professional Competence, Pedagogical Competence and the Performance of Junior High School of Science Teachers.” **Journal of Education and Practice** 5(9): 75-79.
- Norfarahin Bt. Mohd Zamri and Mohd Isa B. Hamzah. (2019). “Teachers’ Competency in Implementation of Classroom Assessment in Learning.” **Creative Education** 10 : 2939-2946.